

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1.

- α. σελ. 63 «Η ύπαρξη των πρώτων κομμάτων... να εξασφαλίσει εσωτερική ειρήνη».
- β. σελ. 152 «Μα βάση το άρθρο 11... ακίνητης περιουσίας των ανταλλαξιμων».
- γ. σελ. 53 «την ίδια περίπου εποχή με την ΟΥΛΕΝ/ Το 1925 η βρετανική εταιρεία... τραμ και λεωφορεία».

ΘΕΜΑ Α2

- α. Σωστό
- β. Σωστό
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

σελ. 20 «Στη διάρκεια του 18^{ου} αιώνα... να εκμεταλλευτούν οι Έλληνες».

ΘΕΜΑ Β2

σελ. 97- 98 «Το 1918 ιδρύθηκε... Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος (ΚΚΕ)».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α. σελ. 156- 157 «Η αγροτική αποκατάσταση... λιπάσματα και ζώα».

Η αγροτική αποκατάσταση στο μεγαλύτερο μέρος της ήταν έργο της ΕΑΠ. Σύμφωνα με το κείμενο Α, το οποίο αποτελεί δευτερογενή ιστορική πηγή η εγκατάσταση των προσφύγων με τρόπο παραγωγικό επιχειρήθηκε συστηματικά και έλαβε κυρίως τη μορφή της αγροτικής αποκατάστασης. Απέβλεπε στη δημιουργία μικρών γεωργικών ιδιοκτησιών. Η εγκατάσταση των προσφύγων έγινε σε εγκαταλελειμμένα χωριά, σε νέους συνοικισμούς προσαρτημένους σε χωριά και σε νέους, αμιγώς προσφυγικούς συνοικισμούς. Μάλιστα, όπως προκύπτει από το ίδιο κείμενο και συγκεκριμένα από τα λόγια του Διευθυντή Αγροτικής Αποκαταστάσεως της ΕΑΠ, οι αγρότες πρόσφυγες εξομοιώνονταν με τους τόπιους ακτήμονες, οπότε δικαιούνταν αγροτική αποκατάσταση, η οποία καταρχάς

Επιμέλεια: Θεοδωροπούλου Μεταξία, φιλόλογος- ιστορικός

αφορούσε στην παραχώρηση βιώσιμων αγροτικών κλήρων. Ο παραχωρούμενος κλήρος ποίκιλλε ανάλογα με το μέγεθος της οικογένειας των προσφύγων, την ποιότητα του εδάφους, το είδος της καλλιέργειας και τη δυνατότητα άρδευσης. Συνήθως ο κλήρος δεν αποτελούσε ενιαία έκταση, αλλά τεμάχια αγρών που βρίσκονταν σε διαφορετικές τοποθεσίες. Στην αρχή η διανομή από τις υπηρεσίες εποικισμού ήταν προσωρινή. Θα γινόταν οριστική μετά την κτηματογράφηση από την τοπογραφική υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας. Εκτός από τη γη παραχωρούνταν στέγη, εργαλεία, σπόροι, λιπάσματα και ζώα. Πράγματι, από τον Διευθυντή Αγροτικής Αποκαταστάσεως της ΕΑΠ, όπως επισημαίνεται στο κείμενο Α, επιβεβαιώνεται ότι οι αγρότες πρόσφυγες εφοδιάστηκαν με σπόρους, μεγάλα και μικρά ζώα, γεωργικά εργαλεία, κάρα. Όλα αυτά ήταν στη διάθεσή τους όσο διάστημα περίμεναν τα αποτελέσματα της πρώτης καλλιέργειας αλλά πολλές φορές και κατά το δεύτερο έτος της εγκατάστασής τους.

β. σελ. 157 «Για τη στέγαση... η Αγροτική Τράπεζα».

Για τη στέγαση –καθώς από το κείμενο Α πληροφορούμαστε ότι η αγροτική αποκατάσταση περιελάμβανε και την ανέγερση κατοικιών αγροτικού τύπου- τηρήθηκε το σύστημα της ανέγερσης των οικιών απευθείας από την ΕΑΠ (εργολαβία). Στο κείμενο Β, απόσπασμα από τον απολογισμό της ΕΑΠ, αναφέρεται ότι η κατασκευή των κατοικιών έγινε με δυο τρόπους, με πρώτο την ανάθεση σε εργολάβους. Πολλοί από αυτούς, βέβαια, αντιμετώπισαν σοβαρές δυσκολίες, αναφορικά με την εξεύρεση και τη μεταφορά υλικών σε κάποιες περιοχές και επίσης με την εξεύρεση εργατικών χεριών. Την ίδια στιγμή η ΕΑΠ δεν ήταν ευχαριστημένη από τους εργολάβους λόγω κακής ποιότητας εργασίας από την πίεση των άμεσων αναγκών για τη στέγαση των προσφύγων. Δεύτερη πρακτική ήταν η ανέγερση από τους ίδιους τους πρόσφυγες με τη χορήγηση όλων των οικοδομικών υλικών (αυτεπιστασία). Αναλυτικότερα, σύμφωνα με το κείμενο Β, σε αυτήν την περίπτωση η ΕΑΠ παραχωρούσε στους πρόσφυγες ξυλεία, κεραμίδια, καρφιά, όλα, δηλαδή, τα υλικά που μεταφέρονταν από μακριά, αλλά και χρήματα για την πληρωμή μαραγκών και οικοδόμων. Οι ίδιοι οι πρόσφυγες παρείχαν εργασία ως ανειδίκευτοι εργάτες και καταπιάνονταν με τη μεταφορά των υλικών. Η ποιότητα και η ποσότητα της εργασίας επιβλεπόταν από έναν εργοδηγό, ο οποίος επίσης έδινε προκαταβολές σε χρήματα ανάλογα με την πρόοδο που σημείωναν οι εργασίες. Τα κτίσματα ήταν, συνήθως, δύο δωμάτια, μία αποθήκη και ένας σταύλος. Την αξία του παραχωρούμενου κλήρου θα πλήρωναν οι πρόσφυγες με δόσεις. Ο τίτλος που δινόταν στους κληρούχους ήταν τίτλος απλής κατοχής. Θα γινόταν τίτλος πλήρους κυριότητας αργότερα, μετά την αποπληρωμή του χρέους. Μετά τη διάλυση της ΕΑΠ, το 1930, τα χρέη των αγροτών προσφύγων ανέλαβε να εισπράξει η Αγροτική Τράπεζα.

ΘΕΜΑ Δ1

α. σελ.215 «Το κίνημα του Θερίσου... της εσωτερικής γαλήνης στην Κρήτη».

Το κίνημα του Θερίσου δεν πέτυχε πλήρως τους στόχους του, αλλά έδωσε νέα ισχυρή ώθηση στο Κρητικό Ζήτημα και προκάλεσε θετικές εξελίξεις. Άλλωστε, σύμφωνα με την αποτίμηση του ίδιου του Βενιζέλου, απόσπασμα της οποίας παρατίθεται στο κείμενο Α, κανείς δεν μπορούσε στο εξής να αρνηθεί στους Κρήτες τη διατύπωση γνώμης για το εθνικό τους ζήτημα, όπως αναγνωρίστηκε ότι είναι το ζήτημα της Κρήτης αντί για δυναστική υπόθεση. Διεθνής Επιτροπή που ήλθε στην Κρήτη το Φεβρουάριο 1906,

Επιμέλεια: Θεοδωροπούλου Μεταξία, φιλόλογος- ιστορικός ανέλαβε να εξετάσει την κατάσταση και τους όρους λειτουργίας του αρμοστειακού καθεστώτος και να υποβάλει σχετική έκθεση. Έπειτα από μακρότατες και επίπονες διαβουλεύσεις με τον Ελ. Βενιζέλο και με την Ελληνική Κυβέρνηση, οι Μεγάλες Δυνάμεις κατέληξαν σε μια νέα ρύθμιση του Κρητικού Ζητήματος. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το κείμενο Β, μετά από τις διαπιστώσεις της Διεθνούς Επιτροπής, οι Δυνάμεις τον Ιούλιο του 1906 κατέληξαν στη διαμόρφωση ενός συνολικότερου σχεδίου για τη διευθέτηση του Κρητικού Ζητήματος. Το οριστικό κείμενο των μεταρρυθμίσεων προέβλεπε την οργάνωση Κρητικής Χωροφυλακής με εντελώς νέο σχήμα, την ίδρυση Κρητικής Πολιτοφυλακής, με Έλληνες αξιωματικούς που προηγουμένως θα παραιτούνταν από τον ελληνικό στρατό, και την ανάκληση των ξένων στρατευμάτων, μετά την αποκατάσταση της εσωτερικής γαλήνης στην Κρήτη. Αυτό επιβεβαιώνεται από το κείμενο Β στο οποίο αναφέρεται πιο συγκεκριμένα η αναδιάρθρωση της Χωροφυλακής κι επιπλέον η εποπτεία της πολιτοφυλακής από απόστρατους Έλληνες αξιωματικούς.

β. σελ. 215- 216 «Η πολιτική του Βενιζέλου... ιδιότυπη ελληνική επαρχία».

Η πολιτική του Βενιζέλου είχε θριαμβεύσει. Άλλωστε, όπως ανέφερε κι ο ίδιος, και παρατίθεται στο κείμενο Α, ο κρητικός λαός πήρε πίσω τις ελευθερίες του αρτιότερες κι εξασφαλισμένες με νέο πολίτευμα, το οποίο επιβλήθηκε μέσω επαναστάσεως. Αμέσως έπειτα συγκροτήθηκε η Β' Συντακτική Συνέλευση, για την εκπόνηση νέου συντάγματος, και η πρώτη πράξη της ήταν η έκδοση ενωτικού ψηφίσματος, μέσα σε ατμόσφαιρα συμφιλίωσης και εθνικής έξαρσης. Σύμφωνα με το κείμενο Γ, μέσα σε ατμόσφαιρα εθνικής συμφιλίωσης η Β' Συντακτική Συνέλευση των Κρητών εξέδωσε το ενωτικό ψήφισμα της 30^{ης} Ιουλίου 1906. Έτσι, ξεκίνησε το έργο της ανασυγκρότησης, ενώ οι Μεγάλες Δυνάμεις παραχώρησαν στην κυβέρνηση του νησιού δάνειο ύψους 9.300.000 γαλλικών φράγκων, ρυθμίζοντας παράλληλα και το ζήτημα των τόκων των προηγούμενων δανείων. Με νέα απόφασή τους οι Δυνάμεις παραχωρούσαν στο βασιλιά των Ελλήνων Γεώργιο Α' το δικαίωμα να διορίζει εκείνος τον Υπάτο Αρμοστή της Κρήτης (14 Αυγούστου 1906). Η πληροφορία αυτή επιβεβαιώνεται από το κείμενο Γ, στο οποίο επισημαίνεται ως ένα εξέλιξη η απόφαση αυτή των Μεγάλων Δυνάμεων, η οποία μάλιστα αξιολογείται ως ένα πολύ σημαντικό βήμα στην προώθηση του Κρητικού Ζητήματος. Το νησί είχε ουσιαστικά καταστεί μια ιδιότυπη ελληνική επαρχία.